

Tisztviselők mozgalma

a Közutinál

Ahoz a nagy és elkeseredett küzdelemhez, amelyet az állami és magántisztviselők vívnak megélhetésükért, most legutóbb a villamos vasutak tisztviselői is csatlakoztak. Ezek a tisztviselők eddig szervezetlenül és magukra hagyatva állottak, mert egy elavult törvénycikk szerint nem lehetek tagjai semmiféle egyesületnek. Ezáltal természetesen gátolva voltak mozgási szabadságukban. Az utóbbi napokban azonban ők is testületileg beléptek a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületébe, hogy felvegyék sorsuk jobbrafordulásáért a küzdelmet.

Meg is kezdték az akciót, hogy javítsanak helyzetükön, mire Sándor Pál, a Közuti Vasut vezérigazgatója erélyes hangú tiltakozó nyilatkozatot tett közzé, amely elkeseredést keltett a nehéz megélhetési viszonyokkal küzdő tisztviselők és alkalmazottak között, annál is inkább, mert szerintük a levélnek nagyon sok pontja nem teljesen felel meg a tényeknek. Sándor Pál ugyanis az 1907. évi XLIX. törvénycikkre hivatkozik, amelynek értelmében *tisztviselőknek nincs szervezkedési joguk*. A vezérigazgató megfélemledik azonban az 1914. évi XVII. törvénycikkről, amely szerint tisztviselőknek joguk van tömörülve egyesületbe lépni, a miniszternek kell azonban döntenie afelett, hogy az egyesület intenciói megfelelnek-e egy köztisztviselő kötelességeinek. Igaz ugyan, hogy a rendelet megjelenésével Sándor Pál arra hivatkozva, hogy jogtanácsosát a háború nagyon elfoglalja, kijelentette, hogy a Közuti szolgálati pragmatikájának a törvényhez való alkalmazásához nagyon sok idő kell, amit a jelen helyzetben nem tehet meg, ez mindazonáltal nem zárja ki azt, hogy az iskolavégzett tisztviselők beléphessenek olyan egyesületbe, melynek alapszabályait a miniszter jóváhagyta.

Sándor Pál vezérigazgató hivatkozik arra, hogy egy vállalatnál sem haladtak előre a tisztviselők olyan gyorsasággal, mint a Közuti Villamosnál. Erre vonatkozólag a tisztviselők úgy vélekednek, hogy bár a tisztviselők előmenetele elég jó, a „tisztviselők“ fogalmán azonban felügyelőket és mérnököket kellett érteni, akikből igazgatók és igazgató-helyettesek lettek, de a műegyetemet végzett, dolgozó mérnökök még ma is ott tartanak, ahol háború előtt.

Sándor Pál vezérigazgató többek között azt írja említett nyilatkozatában, hogy a külföldi villamos vasutaknál sokkal rosszabbak a viszonyok. Nem áll módunkban jóhiszeműségében kételkedni — mondták nekünk a szövetség vezetői — annyi azonban bizonyos, hogy a berlini vaspálya igazgatójának harmincezer márka az évi jövedelme s ha talán mégis végösszegben hozzánk arányítva kisebb lenne a fizetés, ez annyit jelent, hogy a magasabb állásban levő tisztviselőket nem dotálják annyira, mint nálunk, ellenben enyhíteni igyekeznek a kis tisztviselők nyomorát.

Az élelmiszerek olcsóbb beszerzésénél egy nyolcezeröttszáz korona fizetésű tisztviselőnek csak 25—30 korona a megtakarítása, ami sajnos, csak 3 százaléknak felel meg. A vezérigazgató megemlékezik arról is, hogy a háborúval járó fokozott drágulás ellenére sem emelte fel a vállalat a viteldíjat. Azt azonban nem említi fel, hogy nem is kellett emelnie, hiszen az osztalék növekedése a múlt év osztalékával szemben 450.000 koronával többet mutatott, az igazgatói tantiémek pedig 674.000 koronát tettek ki, amelyből bizony juthatott volna, ha másra nem, legalább kenyérre való a tisztviselőknek is.

A tisztviselők örömmel állapítják meg, hogy a tiszta haszonból *kétszázharminc tisztviselő 190.000 korona remunerációt kapott*. Azt azonban már megdöbbenve konstatáljuk, hogy az összegnek a felét a csekély számban levő hivatalnok-igazgatók kapták és csak a másik felét kapták az íróasztalok mellett görnyedő családos tisztviselők. Sándor Pálnak egyes lapokban megjelent nyilatkozatai szerint távol állott tőle még csak a gondolata is annak, hogy a tisztviselőket presszionálta volna, amikor

azok az egyesületbe be akartak lépni. Az egyesület vezetői koncedálják Sándor Pál nyilatkozatán igazát, ellenben kijelentik, hogy a pressziót Sándor Pál igazgató gyakorolta. A történelemért azonban a vezérigazgatónak kell felelnie szerintük.

A vezérigazgató megállapítása szerint a Városi Villamos Vasut sem fizet többet tisztviselőinek mint a Közuti. Ha a fizetések végösszegét tekintjük talán meg is áll ez a vélemény, de ha a háború alatt kifizetett pótlékokat tekintjük, a Közuti Vasut messze marad a Városi Vasut mögött, amely a fizetés ötven-ötvenöt százalékát adja pótlék gyanán. Még ez is kevés ugyan a mai megélhetési viszonyok mellett, de legalább kenyérre és ruhafoltozásra telik belőle.

Eddig ötven gyár tisztviselői szervezkedtek és körülbelül ötven másikban folynak a szervezkedési munkálatok. A tisztviselők bizottságot alakítottak és kimondták, hogy a Közuti Vasut tisztviselőivel szolidaritást vállalnak és mindent elkövetnek azok anyagi és erkölcsi támogatására.